ئایین ئامۆژگاریه

نوسەر : مامۆستا ئوسامە تەوحیدی شارەزووری

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

نـــاوی ناميلكه

ئاين ئامۆژگـاريـيه

نـوسەر:

ماموستا ئوسامە تەوحيدی شارەزووری

الدَّوْلَةُ الإِسْلَامِيَّةُ

خلافةٌ على مِنهاجِ النُّبوّة

١٤٤٧ هـ

ئايين ئــامۆژگـــاريـە

پێغەمبەر ﷺ فەرمووی (الدين النصيحة، قلنا: لمن؟ قال: ((لله، ولكتابه، ولرسوله، ولأئمة المسلمين وعامَّتهم) [رواه مسلم]

ئايين ئامۆگاريە وتمان ئامۆژگاريە بۆكێ ؟ فەرمووی بۆ الله بۆ كتاب ی الله بۆ پێغەمبەرەكەی ﷺ و بۆ تێكڕای موسڵمانان.

ابن الأثير رحمه الله ئەفەرموێت : ئامۆژگاری وشەيەكە مەبەست پێی ويستنی خێر وچاكەيە بۆ كەسی ئامۆژگاری بۆكراو. [النهاية" (5/ 63)]

١- ئامۆژگاری بۆ الله :-

بريتيە لەوەی ابن الجوزي رحمه الله ئەفەرموێت : (النصيحة لله عز وجل: المناضلة عن دينه والمدافعة عن الإشراك به، وإن كان غنيا عن ذلك، لكن نفعه عائد على العبد) [كشف المشكل" (4/ 219)]

واتـا : ئامۆژگاری بۆ الله بريتيە لە بەرگريكردن وتێكۆشان بۆ دينەكەی وە ڕێگريكردن لە هاوبەشدانان بۆی ئەگەرچی الله تعالى دەوڵەمەندە و پێويستی بەوەنيە بەڵام سودی ئەو كارە بۆ بەندە ئەگەڕێتەوە.

٢- ئامۆژگاری بۆ کتابی الله تعالی :-

ئیمام ـی النووي رحمه الله ئەفەرمویت : (وأما النصيحة لكتابه سبحانه وتعالى: فالإيمان بأنه كَلَامُ اللَّهِ تَعَالَى وَتَنْزِيلُهُ لَا يُشْبِهُهُ شَيْءٌ مِنْ كَلَامِ الْخَلْقِ، وَلَا يَقْدِرُ عَلَى مِثْلِهِ أَحَدٌ مِنَ الْخَلْقِ، ثُمَّ تَعْظِيمُهُ وَتِلَاوَتُهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ، وَتَحْسِينُهَا وَالْخُشُوعُ عِنْدَهَا، وَإِقَامَةُ حُرُوفِهِ فِي التِّلَاوَةِ، وَالذَّبُّ عَنْهُ لِتَأْوِيلِ الْمُحَرِّفِينَ وَتَعَرُّضِ الطَّاعِنِينَ، وَالتَّصْدِيقُ بِمَا فِيهِ، وَالْوُقُوفُ مَعَ أَحْكَامِهِ، وَتَفَهُّمُ عُلُومِهِ وَأَمْثَالِهِ، وَالِاعْتِبَارُ بِمَوَاعِظِهِ، وَالتَّفَكُّرُ فِي عَجَائِبِهِ، وَالْعَمَلُ بِمُحْكَمِهِ، وَالتَّسْلِيمُ لِمُتَشَابِهِهِ، وَالْبَحْثُ عَنْ عُمُومِهِ وَخُصُوصِهِ وَنَاسِخِهِ وَمَنْسُوخِهِ، وَنَشْرُ عُلُومِهِ، وَالدُّعَاءُ إِلَيْهِ) [شرح النووي على مسلم" (2/ 38)]

واتـــا : ئامۆژگاری بۆ کتاب ـی الله تعالی بەوە ئەبێت بڕوای پێ بهێنیت کە قورئان قسەی الله یە وە دابەزێنراوی الله یـە لە قسەی مخلوقات ناچێت هیچ مەخلوقێ ناتوانێ هاوشێوەی قورئان بهێنێت پاشان بەگەورە ڕاگرتنی وەخوێندنەوەی بەجوانترین شێوە و بەخشوع و ملکەچیەوە بەباشترین شێوە مافی خوێندنەوەی وشەکانی بەیت وەبەرگریکردن لێی بەڕەدانەوەی تەئویلی لادەرەکان وئەوانەی تانەی لێ ئەیەن وەبەڕاست دانانی ئەوەی تێیدا هاتوە وەوەستان لەگەڵ حوکمەکانی ناو قورئان وە تێگەشتن لە زانستەکان ـی

وپەند وەرگرتن لە ئامۆژگاریـەکان ـی وکارکردن بەدەقـە موحکەمەکان و تەسلیم بون بۆ دەقە متشابهەکان ـی وەگەڕان بەدوای دەقە گشتیەکان ودەقە تایبەت کراوەکان و ناسخ ومنسوخ ـەکانی وەبڵاوکردنەوەی زانیاریەکانی قورئان وبانگەوازی کـردن بۆی.

٣- ئامۆژگاری بۆ پێغەمبەر ﷺ :-

ئیمام ـی ابن رجب رحمه الله فەرموویەتی : (والنصيحة لرسوله: الإيمان به وبما جاء به، وتوقيرُه وتبجيلهُ، والتمسك بطاعته، وإحياءُ سنته، واستثارة علومها، ونشرُها، ومعاداةُ من عاداه وعاداها، وموالاةُ من والاه ووالاها، والتخلقُ بأخلاقه، والتأدبُ بآدابه، ومحبة آله وصحابته، ونحو ذلك) [جامع العلوم والحكم" (1/ 233)]

واتـا : ئامۆژگاری بۆ پێغەمبەر ﷺ بەوەئەبێت بڕوای پیّ بێنیت وەبەوەشی کەپێی هـاتوە وە ڕێزی بگریت ودەست گرتوو بیت بە گوێڕایـەڵی کردن ـی وەسونەتەکانی زیندووکەیـتەوە وەزانستەکان ـی بڵاوبکەیتەوە و خەڵکی بۆهان بەیت دژایەتی ئەوانە بکەیت کەدژی ئەون وە خۆشەویستی و دۆستایەتیت بۆ ئەوانە هەبێت خۆشەویستی و دۆستایەتیان بۆ پێغەمبەر هەیـە ﷺ وە ڕەوشتت لە ڕەوشتی پێغەمبەرەوە وەربگریت ﷺ وە ئاکار و هەڵسوکەوتت لەوەوە وەربـگریت وە کەسوکار و هاوەڵانیت خۆش بوێت هاوشێوەی ئـەمانە.

وپەند وەرگرتن لە ئامۆژگاریـەکان ـی وکارکردن بەدەقـە موحکەمەکان و تەسلیم بون بۆ دەقە متشابهەکان ـی وەگەڕان بەدواى دەقە گشتیەکان ودەقە تایبەت کراوەکان و ناسخ ومنسوخ ـەکانی وەبڵاوکردنەوەى زانیاریەکانی قورئان وبانگەوازى کـردن بۆى.

٤- ئامۆژگاری بۆ سەرکردەکانی ئیسلام :-

بەوە ئەبێت کە خطابی ئەفەرموێت : (وَمِنَ النَّصِيحَةِ لَهُمُ: الصَّلَاةُ خَلْفَهُمْ، وَالْجِهَادُ مَعَهُمْ، وَأَدَاءُ الصَّدَقَاتِ إِلَيْهِمْ، وَتَرْكُ الْخُرُوجِ بِالسَّيْفِ عَلَيْهِمْ إِذَا ظَهَرَ مِنْهُمْ حَيْفٌ أَوْ سُوءُ عِشْرَةٍ، وَأَنْ لَا يُغَرُّوا بِالثَّنَاءِ الْكَاذِبِ عَلَيْهِمْ، وَأَنْ يُدْعَى لَهُمْ بِالصَّلَاحِ) [شرح النووي على مسلم" (2/ 38)]

واتـا : ئامۆژگاری بۆ کردنیان بەنوێژکـردنە لەپشتیان وەبەجیهادکردن لەگەڵیان وەپێدان ـی زەکات پێیان وە کاتێ ستەم ومامەڵەى خراپیان لێ دەرەکەوێت دەرنەچیت لەسەریـان بەشمشێر وە بەمەدح وپێهەڵدانی درۆ فریـو نەدرێن و دووعاى باش بونیان بـۆ بکرێت.

٥- ئامۆژگاری بۆ موسڵمانان :-

ئیمامی ابن رجب ئەفەرموێت : ئامۆژگاری بۆموسڵمانان ئەوەیـە ئەوشتەى بۆ خۆت پێت خۆشە بۆ ئەوانیش پێت خۆش بێت وە ئـەوەى بۆ ئەوانیش

پێیت ناخۆش بێت وەبەزەی هاتنەوە پێیاندا وە ڕەحمکردن لەبچوکیان و ڕێزگرتن لەگەورەکانیان وە خەمباربیت بەخەمی موسڵمانان دڵخۆش بیت بەدڵخۆشیان ئەگەرچی لەڕووی دونیاییەوە لەزیان ی تۆش بێت وەک هەرزانیکردن لەنرخ دا ئەگەرچی ئەم نرخ هەرزانکردنە لەقازانجی بازرگانیەکەش بات قازانجەکە لەدەست بات (بەڵام مادام لەقازانجی تێکڕای موسڵمانانە وموسڵمانان پێی دڵخۆشن تۆش دڵ خۆش بیت پێی) لەقازانجی تۆش نەبێت وە ئەوەی بۆموسڵمان چاکە ولەبەرژەوەندیانە پێت خۆش بێت وە حەزبکەی لەوەی نیعمەت ی الله بەردەوام بێت بەسەریانەوە وەدڵخۆشبیت بەسەرکەوتنیان بەسەر دووژمن و ڕێگری کردن لەهەموو سەختی وناڕەحەتیەک کەدێت بۆموسڵمانان [جامع العلوم والحكم" (ص 80)]

جَرير بن عبدالله رضي الله عنه ئەفەرموێت : (بايعتُ رسول الله صلى الله عليه وسلم على إقام الصلاة، وإيتاء الزكاة، والنُّصح لكل مسلم) [ومسلم (56)]

واتا : بەیعەتم یا بە پێغەمبەر ﷺ لەسەر نوێژکردن وزەکات دان وئامۆژگاریکردن ی هەموو موسڵمانیّ.